

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian paper in the United States.

Thirty first year. Published Daily by
The Szabadság Printing & Publishing Co.
 (An Ohio Corporation. Chas. Andrew Osma, President; E. K. Osma, Sec'y-Treas.)

Alapította: **Kohányi Tihamér.**
 Szerkesztő: **Col. ANDREW OSMA.**

Printed and Published at
700-710 Huron Road (P. O. Box 171) Cleveland, O.
 Telephone: Bell Main 3535. City Central 1531.

REKLAZIÓS ÁR: Az Egyesült Államokban és Kanadában egész évre: \$4.00; hat hónapra: \$2.00; három hónapra: \$1.00. Kivétel: Cleveland városában egész évre: \$4.00; hat hónapra: \$2.00; három hónapra: \$1.00. Foreign countries: one year \$6.00; half year \$3.00; Cleveland one year: \$4.00; half year: \$2.00.

Entered at the Post Office Cleveland, O. and admitted for Transmission through the mails as Second Class Matter.

New York-i irodánk címe:
Room 603, 154 Nassau St., New York City.
 Ügyvezető: **Joseph Horváth, Manager.**

A GÉPEK URALMA ÉS A CIVILIZÁCIÓ

A jövő században az emberek már csak négy órát fognak dolgozni átlag naponta. Így látja legalább is a jövő Dr. Charles P. Steinmetz a villamoság modern vezéralja, aki schenectady laboratóriumában a csodákat váltja valóra.

S ha a mechanika fejlődés egyre növekvő gyorsaságára gondolunk, modern profétaként könnyen megjósolhatjuk, hogy két század múlva az emberek már csupán két órát fognak dolgozni és így tovább, amíg végül elérkezik az egyetemes tétlenség hatalmas jubileuma, amikor már a munka teljesen ki fog küszöbölődni az emberek életéből.

S amíg a római nép dolgozott, világuralmat teremtett meg józan, bölcs kormányzata alatt, amelyhez fogható még nem látott ember. De a hogy a szabad munkát rab-szolga munkával helyettesítette, a cirkuszok korszaka következett el a tiszta munkájával és erkölcsével együtt csakhamar uralma is megdőlt.

Senki sem kétkelhetik Schenectady tudósának pártatlan képességében. Ő még Franklint is túlszárnyalta, a mikor a villámok elhárítása helyett olyan szerkezetet készített, amellyel mesterséges villámot tud előidézni. S mégis nem gyűrhették le magunkban a talán szerénytelennek látszó megjegyzést, hogy a kiváló tudós a gép mechanikus erejének mely tiszteletében elfeledkezett a zokroló a pusztító hatásokról, amelyeket a túlszába vitt gépszerűség gyakorol az emberekre.

Távol áll tőlünk, hogy letagadjuk azokat a hallatlan eredményeket, amelyeket a mechanikus civilizációnk teremtett. Gép nélkül az ember, legalább is a mai alkata mellett, csakhamar elpusztulna. Nem szükséges, hogy a gépek előnyeit újból felsoroljuk, mert az ember nem csak, hogy teljesen tudatában van ezeknek az előnyöknek, de haláljának és csodálatában még tud is becsülni őket, miattal keres határaitól egészen megfélekedez.

Mert a gép valószínűleg elpusztította a szorgalmat és az unalmat ültette helyére. Nagy mértékben közönségesé tette

és eldurvította az emberi munkát. A minőség eszméjét a mennyiségével helyettesítette. A gép társadalmi bomlásra és osztályellentétekre vezetett, amelyek magának a társadalomnak legmélyebb alapjait veszélyeztetik. Lerombolta az egyéniséget szemlélt és elmosta a lelki élet finom árnyalatait, sőt bizonyos pontokon magát a lelket zúzta szét.

Az alkalmazást nem szabad összetéveszteni a munkával, a melynek fogalma az ember szellemi, testi, vagy erkölcsi képességeinek és erőinek tevékeny és tudatos kifejtését, kifejtését zárja magába. Az az ember, aki nyolc órán át szakadatlanul figyel, a sohasem tévedő, csalhatatlan önműködő gépet, nagyon fárasztó és éppen ezért súlyos foglalkozás lehet. De ez az alkalmazás még nem jelenthet munkát, amikor az amugy is hiba nélkül működő gép egészen feleslegessé teszi a gondolkodást s ha a gép mozgató ereje és finom szerkezete nem kíván más ember beavatkozását, mint egy foggantyúnak a kis ujjal való megbillentését.

KÉSZPÉNZ DOLLÁR
 KIZIETÉSREKAT MAGYARORSZÁGON A LEGJOBBB ATUTALÁSI DEJAK MELLETT FONTOSAN ESEKELŐNE

PÉNZKÜLDEMÉNYEK
 A MEGSZÁLLOTT TERÜLETREKÉ A LEGALACSONYABAN ÁRFPOLYAMON.

HAJÓSZYERKÉ A LEGJOBB VONALRA
KÖZLEKEDÉSI GYORR PONTOS ELJÁRÁSRA

American Union Bank
NÉMETH JÁNOS, elnök

FOKLELET: 10 East 22nd Street, a bankpalotában
 POKLELET: 1597 Second Avenue, Corner 53rd Street, NEW YORK CITY.

A bevándorlók orvosi vizsgálata.

ELLIS ISLAND Amerika kapuja. Ezt eddig majdnem kizárólag a bevándorlók tudták és az Ellis Islandon alkalmazott hatóságok. Itt-ott akadt olyan szociális lélek, aki érezte, hogy Ellis Islandot komolyan kell venni, elvégre a bevándorlók ezrei itt szerzik első benyomásukat az ígért földjéről s kívánatos lenne, ha ez a benyomás a komoly, a munkát követelő érdeklődést felkeltené bennük.

Amióta a bevándorlás problémája előtérbe helyeződött — szóval a kvótarendszer megteremtése óta — azóta sok érdeklődés nyilvánult meg Amerika kapujával szemben. Újságok cikkeikben, szociális reformerek beszédekben és tanulmányokban s egyéb hozzáférhető és kevésbé hozzáférhető emberek kezdték vizsgálni ezt a fontos pontját az amerikai életnek.

Legutóbb Wadsworth pénzügyminiszterhelyettes vizsgálta meg az ellis islandi viszonyokat. Mellon pénzügyminiszternek tett jelentésében arra a következtetésre jutott, hogy Ellis Islandon szaporítani kellene a kórházak számát s általában gondoskodni kellene arról, hogy a bevándorlókat az eddiginél alaposabb orvosi vizsgálatban részesítsék.

Wadsworth nagyon helyesen kiemelte azt, hogy érdeke megköveteli az egészséges bevándorlók, viszont ugyancsak az ország érdeke megköveteli azt is, hogy a beteg bevándorlókat távol tartjuk.

A probléma megoldását abban látja, hogy olyan rendszert kell teremteni Ellis Islandon, amely az ott működő orvosi karnak módot adna arra, hogy csakugyan lelkiismeretesen vizsgálja meg az újonnan érkezetteket. Ez az idea kiegészítve a szűgesvizsgálattal, hogy a kórházak számát szaporítani kell, okos és kívánatos s utat és módot kellene találni olyan költségvetésre, amelynek alapján az így szaporodó kiadásokat fedezni lehet.

Mert kétségtelen: mennél lelkiismeretesebbek és mennél emberesebbek az ellis islandi hatóságok, annál inkább számolhatunk azzal, hogy Ellis Island csakugyan megfelel rendeltetésének. A hatóságok sohasem felejtsek el, hogy a bevándorló is ember, viszont sohasem felejtsek el azt is, hogy a bevándorló ellenőrzésével egyidőben az Egyesült Államokk szemben tartozó kötelezettségüknek tesznek eleget.

Ha az illetékes tényezők a pénzügyminiszter-helyettes jelentését komolyan mérlegelik, ezzel ugy a bevándorlóknak, mint magának az országnak tesznek szolgálatot.

A régi baj új köntösben.

A BÖRTÖNYGI szakértők nagygyűlést tartottak Bostonban. E nagygyűlésen sok mindenről esett szó, többek között nagyon hosszasan a halálbüntetésről. A tanácskozók előtt egy most kiadott jelentés felelt: az Egyesült Államokban évenként átlag 9,500 gyilkosság történik. Természetes tehát, hogy ezt a régi kérdést újra napirendre tűzték és tárgyalták.

Mint minden ilyen alkalommal, most is erősen megoszlottak a vélemények és az ajánlatoknak egész rajja repkedett a levegőben. Akadt azonban egy vélemény, amelyben minden egyes jelenlévő megegyezett. A jelenlévők mind megegyeztek abban, hogy a rettenetesen nagy és mélyreható tulságosan ruhákkal, hosszadalmas — ami más szóval annyit jelent, hogy a törvény alkalmazása nem efficients.

A börtönügyi szakértők egyöntetű véleménye ez: a törvény alkalmazását gyorsra, pontosra, biztossá és pártatlanná kell tenni!

A kérdés nagyon régi — a baj, amelynek kapcsán felvetették, épen ilyen régi. Most újra szóba kerül, új köntösben bevonnul ismét a köztudatba. De, mindenek ellenére: okos és alapos ez a vélemény s ma, mikor a törvény alkalmazásának a végleges paradiját játszik végig évről-évre az ország különböző büntető bíróságain, nem lehet eléggé hangsúlyozni.

A gyilkosságok egyre lettek a legközönségesebb bűntényeknek az Egyesült Államokban. És pedig azért, mert a befolyásos gyilkosok teljesen tisztában vannak azzal, hogy "kivághatják magukat."

Vannak Amerikában államok, ahol egy orgyilkos könnyebb büntetéssel szabadul, mint egy csavargó. Áll ez főleg a déli államokra.

Ez megdöbbentő és igazán érdemes arra, hogy nemcsak a börtönügyi szakértők törjék rajta a fejüket, de az egész ország. Maholnap odakerülünk, mink, a felvilágosodott és civilizált amerikaiak, hogy a gyilkosság gyakoribb lesz nálunk, mint a legsötétebb Balkánon, vagy Afrikában.

Elérkezett az ideje annak, hogy megszűnjék az alsztentimentalizmus. Az a felfogás, amely mindig a "szegény gyilkosokat" tartja szem előtt, az ő jövőjük fájlalja.

Elérkezett az ideje, hogy egyszer már a szegény áldozatokról is szó essék.

A ZABÁLÁSI BAJNOKSÁG

A nagy verseny napja.

SPORTLELKEK figyelem! Vagy talán inkább azt lehetne mondani: sportgyomrok figyelem. New Yorkban, az olasz negyedben megtartották a híres "zabálási" versenyt, amelyben egy Charlie Divdati nevű 25 éves olasz bizonyult a legkülönbnek.

Hogy ez az ember mit tudott összezsenni? Ehes emberek nem olvassák ezeket a sorokat, mert esetleg kiélgethetetlen étvágyat kapnak.

Ez a Divdati, aki állítólag egy szicíliai gróf Amerikába szakadt fia, tehát mindenestre nemes múlttal rendelkezik, a következőkkel rakta tele befogadóképes gyomrát: tizenkét és félfont beefsteak, hat font krumpli, két hatalmas kenyér, egy esomó spagetti, tíz fej paradicsom és ráadásul megivott hat üveg near beer.

A HIDFESTŐ HALÁLÓS BALESETE MUNKAKÖZBEN.

MARTINS FERRY, O. szept. 21. — Ray Swartz toledói illetékességű hidfestőre munkaközben rázuhant egy vizzel telt vödör a felhúzó kötel elszakadása folytán. A szerencsétlen ember olyan súlyosan megsérült, hogy meghalt.

ELADTA AZ ANYJA FÜGGŐIT 5 CENTÉRT.

BOSTON, szept. 21. — Paul Caponne 7 éves olasz fiúcska eladta az anyjának gyémánt fűgőit 5 centért egy Tony nevű olasz suhanonak, Mrs. Caponne most kétségbeesve keresi Tonyt.

A NAPIÁRFOLYAM

an alapja a mi pénzvilági árainknak, amikor valaki magyar koronát, jugoszláv dinárt, román lejt, csaholovák, vagy centrak koronát akar kifizetni a háziartásának odát. Minthogy a külföldi pénzek ára folyton változik, a napi árfolyamban való alkalmazkodással ügyfeleink érdekét a leghatásosabban megvédjük.

Bővebb felvilágosítást levélben vagy személyesen szívesen adunk.

KISS EMIL Bankháza

133 SECOND AVE., NEW YORK.
 8-ik utca sarkán.

HALAK HULLÁJÁBÓL KÉSZÜLT A PETROLEUM

A PETROLEUM források eredetének új magyarázatát adta Dr. John M. MacFarlane, aki a Pennsylvania egyetem növénnyitani szakának volt sok éven át a tanára. Eppen mostani munkájában fejezte be kutatásait ezen a téren melyeknek eredményeként megállapította, hogy a föld olajkészlete nem másból, mint — a halakból gyűlik fel.

A tudós professzor nyomtalanul hangsúlyozza azt a tényt, hogy ha felismertük azokat a körülményeket, melyek a föld olajtartalmát ki-termelik, úgy tudományos pontossággal megjelölhetjük majd azokat a helyeket, ahol a nagy olajmelecek felülethetők. Egyben pedig biztosan lehetünk felőle, hogy sohasem fognak kimerülni ezek az olajforrások.

A tudósok felvilágosították MacFarlane adatait és arra a meggyőződésre jutottak, hogy van valami a dolгодban. A professzor tudniillik a petroleum eredetét a földregésszerekre vezeti vissza. Ezek a hatalmas földközi zavarok és más tengeraltali vulkanikus kitörések, valamikor a történelmelelőtti idők korában, rengeteg halat öltek meg és temettek el s mint ahogy az ilyen módon eltemetett óriási rétegek a föld gyomrában kőszénből alakultak át millió évek folyamán, ugyanígy a

COLORADOBAN EGY LAB MAGAS HÓ VAN.

COLORADO SPRINGS, Col. szept. 21. — A Cripple Creek bányakerület egy láb magas hó alatt van annak következtében, hogy huszonegy óra óta havazik. A hóvihár nagy károkat tett.

ELADTA AZ ANYJA FÜGGŐIT 5 CENTÉRT.

BOSTON, szept. 21. — Paul Caponne 7 éves olasz fiúcska eladta az anyjának gyémánt fűgőit 5 centért egy Tony nevű olasz suhanonak, Mrs. Caponne most kétségbeesve keresi Tonyt.

A NAPIÁRFOLYAM

an alapja a mi pénzvilági árainknak, amikor valaki magyar koronát, jugoszláv dinárt, román lejt, csaholovák, vagy centrak koronát akar kifizetni a háziartásának odát. Minthogy a külföldi pénzek ára folyton változik, a napi árfolyamban való alkalmazkodással ügyfeleink érdekét a leghatásosabban megvédjük.

Bővebb felvilágosítást levélben vagy személyesen szívesen adunk.

KISS EMIL Bankháza

133 SECOND AVE., NEW YORK.
 8-ik utca sarkán.

A DICSDŐG MULANDÓSÁGA

II. Vilmos palotája.

HA a nyájasnak nevezett olvasó ezt a szót látja maga előtt: Corfu, azonnal az Achilleion gondol, erre a pártatlan, gyönyörű kastélyra, a mely valaha Erzsébet királyné volt s amelyet tőle II. Vilmos, a németek császára tette a magáév.

II. Vilmos az esztendőből 30-40 napot szokott a kastélyban tölteni.

Szokott.

De: hol vannak a régi szép napok!

II. Vilmos most Doornban tölti szüretét és eseménytelen napjait. És az Achilleion ár-cán áll ott a tengerparton, márványfalú, bronzfalú, szőnyegével, képeivel, csodálatos parkjával.

Árván — de nem teljesen üresen.

Azt a részt, ahol a császár szokott volt időzni, lezárták. Azt a szőnyegét azonban, ahol a kísértet idősít, nyitva tartják. S ezekben a termekben gyermekek tanyáznak most. Menekült örmény és görög gyermekek, akik egy amerikai ember felügyelete alatt állnak.

A kastély felett az emulá-nak, a romlásnak sötét szelleme lebeg. E sötét szellemet a plebejus gyermekekön kívül a patkányok és molyok képviselik, amelyek összerágnák a szőnyeget, a kárpitokat, a batorok selyem huzatát, a plüss és bársony függönyöket. Az Achilleion végnapjai éi.

Achilles nyugvó alakja szemtelenség nézi a pusztulást: mit érdeklí őt ez a modern halál, őt, aki a klasszikus kor hanyatlását látta és tragikus végigécsinálta?

De Heine. Henrik szobra már, ugylátszik, sokkal több fájdalommal gondol az emulá-lásra — hiszen ez a pusztulás a művészek igazi átka. Heine, ha élne, talán még nevetne is a porul járt és gyűlölt németen. De Heine, a művés, a szellem, aki belőle megmaradt, tul az emberi kicsinyességeken, bizonyosan forró könnyeket hullat.

Es mit szóhat annak a Hölgynek a szelleme mindehhez, aki építette ezt a kastélyt s aki élete legzebb óráit töltötte itt?

Rongyos, fűves görögök, a kastélyban patkányok és szorocentlon, menekült, félvad örmény gyerekek, akik piszkos lábál, antik fotelokra másznak fel, tavál, a két tengeren olasz hadihajók.

Nem, már nem művészetek és nemes, finom leltű Urhölgy nek való többé az Achilleion. Még egy harcvevő nagyur kényes elvonulásától sem!

BÖRTÖNBEN AZ 57 GYERMEK "APJA."

—LOS ANGELES, Cal., szept. 21. — Dr. Helon B. Allen, aki tudvalevően örökre fogadott törvényes uton 57 gyermeket Virginában s aki idejött, miután a pittsburghi szövetségi esküdtsek vád alá helyezte a Mann-féle fehér-rabszolga törvény megszegése miatt, mivel a vád szerint helytelen viszonyt tartott az egyik örökfogadott leánygyermekével, ismét börtönben van. Elfogták és elzárták, mivel időzésre nem volt hajlandó bíró előtt megjelenni.

SZUNTESSE MEG VISZTEKÉSET.

Az antiszeptikus, beható Zemo használati fogóknak.

Mellettek hányzór próbált dolgozat eredménytelen. Megszüntetheti az égő, viszkető ecemát Zemo által, amit bármely patikába nevet 35 centért, legnagyobb áruvel \$1.00-ért. A gyógyulás azonban pillanatokon kezdődik, amikor Zemo kezé használati. Rövid idő alatt a viszketés, kitérés, pörhenés, ször, börtök stb. eltűnik.

A bőr tisztasága és egészsége Zemo által biztosított lesz. Amikor más szerék kudarcot vallanak, ez az átható, tiszta folyadék eredményt hoz.

PARTOLA

"Az Orosz Csokorka Alakban"

néven ismer az emberiség ma már a világ minden részében. Ennek a cukorkának nem szabad hiányoznia egyetlen amerikai magyar család otthonából se. Nemesk szociális étkezési kelléknek használják, de hiszen állapota esetén is, amikor a gyomrot sürgősen ki kell tisztítani, mert a gyomor és belek, ha tele vannak, a ház sokkal könnyebben felfofozik.

Egy nagy kádodobor Partola 1 dollár, hatall 5 dollár ezen a címen:

EAGLE REGALIA COMPANY

115 NASSAU ST. NEW YORK
 SELYEM ZÁSZLÓK, SZALAG ÉS ARANY JELVÉNYEK.

Aranyjelvények és mindenemű egyfajta felszerelés gyára. — Szébb munkát készítenk és olcsóbb árakat szabunk bárki másnál.

KEPES ARJÉVYZEKET INGYEN KÜLDENKI!

A magyar korona árfolyama

Állandóan hullámzik. Aki a Ruttkay Bankház utján küld pénzt az óházába, bizonyos lehet benne, hogy meg-bizást.

a legolcsóbb árfolyamra, a leggyorsabban teljesítjük. — Kiszámlázott ügyekben forduljon hozzánk személyesen, vagy levélben!

RUTTKAY JENŐ BANKHÁZA

106 AVENUE B. NEW YORK CITY.

ELADUNK - PRÉSELŰT Szőlőt

A Delaware szőlő már beérett.
REHMAR FRUIT PRODUCTS CO.
 Présház a most épülő front mögött.
 6200 Woodland Avenue, Cleveland, O.

Takarítson Meg 500-800 dollárt

Más nagy és chassisi árk
 1 1/2 ton \$1495
 1 1/2 ton \$1670
 2 ton \$2250
 3 ton \$3440

A H. A. Buffalo Az Árak Buffaloan értendők.

10 évi síkeres trakk. Szükség esetén birtokosok.

A Stewart tonná trakkok 990 dollár árban minden tekintetben megfelelőek azoknak a trakkoknak, a melyeknek ára felmegy egészen 1800 dollárig. Nézzon maga utána a dolgunk. Hasonlításra össze ekeket pontról-pont-ra a motortól lefelé a legkisebb részleget-bár mely más trakkal. Azután hasonlításra össze az árat. Rá fog jönni arra, hogy hasonló nagyságú és minőségű trakkal összehasonlítva 500-800 dollárt megtakarít.

THE HINKEL MOTOR TRUCK CORPORATION

6519-21-23 CARNegie AVENUE. CLEVELAND, O.

Stewart MOTOR TRUCKS

MEG MUS

John Ph. Kigonyolomerek? —

BALTI Miért em törvények farmerek kivonataknak ugyanakk ember to talmozó ügyhozni zít? Ez legutóbb ryland képviselő a száraz tányáho

Mr. Hill more egy kik és gy Washington a Fehér támadás nedves hibédő sz Mióta a sohase hi kalm: bert hozz hárs soroh pedig a Mr. Hill Mr. Hill hogy pü néhány abt lan kalitá az érvény alapján am, de b a most ny jedni fog lozhoz az kélfélek Hill itala akát 14 s Hill azazt söt így a Mint a me zeki is v pinejébe a kaliforn a Jobb s ártatlan n borra fog így alkalm kérdés száraz ap

Mez az Mr. Hayt hogy "mik éj erjedés fogja (me sé?" Meg Hill, hogy doán leim jelentést a Washington Nem sár nem jász egyszerűen ja a terjed menni, és mézettel, és kár segit ellene. G tudja az elraktározó fel száza tartalmazta vény érte megtemne hogy ped heteti ki mellé, ho ban, hogy kadtfelek Természet törvénye nőles lev tata bor

Hanem további f határozott hibédő zál, hogy farmerek borai fel dalkozni a hogy me nelegedő rendszeren hogy min hogy min ra, de ige ki éppen gát anny mennyi t akkor a szegőnek vánt egy Hill ki levelet, a egyik kérfőbiztos vény neu mennyi le bornak a natnak a vény neu szokásoss nem tiltó nek a ty tését.

Marylan azt állítja rek is va ruházott Államok Mr. Hill jog puszt hanem ha harcias a világhá bor

MEG LEHET-E TILTANI A MUSTNAK, HOGY NE FORRJON

John Ph. Hill képviselő érdekes trükköt eszelt ki a prohibíció kinyilvánítására. — Mért részeseinek kedvezményben a farmerek? — A háború hőse a politika mezején is harcolni fog.

BALTIMORE, szept. 21. — Miért engedélyezték a prohibíció törvényeket végrehajtó iroda a farmereknek a maguk gyümölcskivonatát és "nehéz" almborot ugyanakkor, amikor a városi ember több-kevesebb alkoholt tartalmazó "házi fajtát" jobb ügyhez méltó buzgósággal üldözi? Ez a fogas kérdés intézte legutóbb John Philip Hill, Maryland harmadik kerületének képviselője, Roy A. Hayneshez, a száraz alkotmánytények fókupontjához.

Mr. Hill városi ember. Baltimore egyik előkelő házában lakik és gyönyörű lakást tart fenn Washingtonban is, nem messze a Fehér Háztól. Innen vezeti támadásait, mint a kongresszus medves pártjának vezére, a prohibíció száraz apostolai ellen. Mióta csak a Házbá belépett, sohasem mulasztott el egyetlen alkalmat se, hogy a szegény embert hozzájuttassa a maga pohár söréhez, a kevésbé szegényt pedig a régi, jó öreg borhoz.

A mostani szüret alkalmából Mr. Hill előterjesztette azt a trefát, hogy pincéjében elraktározott néhány bordóval abból az ártatlan kaliforniai szőlőléből, amit az érvényben lévő törvények alapján bárki beszerezhet. Igen ám, de bizonyos idő elteltével ez a most még "száraz" must erjedni fog és akkor értékes a dolgot, azaz a jövődél, hogy ha keltezően ki fog forrni a Mr. Hill itala, lesz benne 12, vagy akár 14 százalékos alkohol is. Mr. Hill azonban nem törődik ezzel, sőt így még jobban is szereti. Már minthogy nem a bort, mert mint a felsőbb osztályhoz tartozó urak legtöbbjének, bizonyára neki is van egy-egy jó itala a pincéjében és nincs éppen érdeke a kaliforniai szőlőhöz rátaival. De jobb szereti, ha éppen ez az ártatlan must menne erősebb borra fog kiforrni, azért, mert így alkalma lesz egy másik fogas kérdéssel zavarba hozni a száraz apostolokat.

Meg akarja ugyanis ezúttal Mr. Haynes kérdései az iránt, hogy "mikor kell eme gyümölcslel érjedésének megszűnie és ki fogja megszüntetni az erjedést?" Meg azt is megteszi Mr. Hill, hogy egy végleges állandóan lemeríti a must fokát és jelentést tesz az eredményekről Washingtonban.

Nem sérti meg a törvényt, se nem játsza ki az alkotmányt, egyszerűen azt teszi, hogy hagyja, és bepanaszolja a Természetet, a száraz kistenektől kéri segítségét, hogy mit tegyen ellen. Ő ugyanis határozottan tudja azt, hogy amikor a mustot elraktározta a pincéjében, egy fél százaléknál kevesebb alkoholt tartalmazott. Ezt pedig a törvény értelmében szabad volt megtennie. Meg is tette. Mint hogy pedig őrizet nem rendelkezhet ki a gonosz indulatú nedv mellé, hogy megakadályozzák abban, hogy meg ne sértsse a szikádféjek érzelmét, bizony a Természet megakadályozhatatlan törvényei szerint Mr. Hill gyümölcs levélből csak valami jófajta bor fog kiforrni.

Hanem eltekintve trükkjének további fejleményeitől, Mr. Hill határozottan megvádolja a prohibíció kormányzókat az azal, hogy szemet hunynak a farmerek erős alkohol tartalma bora felett. Cseppet se kell eszkalálni rajta, mondja Mr. Hill, hogy miért vannak a vidéken meglehetősen a prohibíció mai rendszerével. Ez nem jelenti azt, hogy minden farmer iszacos és hogy minden farmernek van bora, de igenis bármely farmer, aki éppen akarja, eláthatja magát annyi részegítő itallal, amennyi tetszik neki. Még ugyanakkor a városi embert "törvényszegőnek" minősítik, ha megkívánt egy kis itókat.

Hill különben közlése egy levelet, amit Haynesről kapott egyik kérdésére válaszképpen. A főbiztos szerint a Volstead törvény nem írja körül, hogy mennyi lehet az otthon készített borknak és egyéb gyümölcskivonatnak az alkohol tartalma. Ami pedig a farmereket illeti, a törvény nem akarta a polgárok szakszervezetét megsérteni a hátrányos háború miatt, hanem csak arra, hogy hasonló trükkök összehasonlítása takarít.

Maryland képviselője azonban azt állítja, hogy a városi embert is vannak olyan jogokkal felruházott polgárai az Egyesült Államokban, mint a falusiak. És Mr. Hill nem fog megállni a jog pusztá hangoztatása mellett, hanem harcolni is fog érte. Hill küzdött a rendőrséget érő harcban. Hill küzdött a rendőrséget érő harcban is, ahol kitűnt.

SZINVALLAST KÉRT HENRY FORDTÓL.

OMAHA, Neb., szept. 21. — A független progresszív párt országos elnöke, Roy M. Harrop, aki folyamodott a múlt héten avégett, hogy Henry Ford nevével a szavazóedukáció tevékenységét a nebraskai jelöltválasztás alkalmából, felszólította Henry Ford detroiti autógyáráról, hogy két héten belül nyilatkozzék megenged-e nevének használatát a jelöltválasztásokon.

AZT MONDJA, JOGA VOLT NEJÉT LELÖNI.

AKRON, O., szept. 21. — William Nickols, aki nemrég öt golyóval leterítette feleségét, bühönek vallotta magát gyilkosnak szándékkal való lövöldözésben. A tárgyaláson elhangzott vallomások szerint azt mondta, hogy elkövetése után Nickols, hogy joga volt neki mint férjnek lelőni a feleségét, senkinek semmi köze hozzá.

SZÜKSÉGES A BEVÁNDORLÓK ERŐS ORVOSI VIZSGÁLATA

Wadsworth pénzügyminiszterhelyettes benyomása Ellis Islandról. — Szaporítani kell a kórházak számát. — A pénzügyminiszterhelyettes módosító ajánlatai.

WASHINGTON, D. C., szept. 21. — Wadsworth pénzügyminiszter helyettes Mellon pénzügyminiszterhez intézett jelentésében foglalkozik az Ellis Island vizsgálatával. Temérdek ki-fogást emel a legényesebb megjegyzése az, hogy "aki alapszólást, az az eszik azokkal a benyomásokkal térhet vissza, amelyek feltétlenül kritikára vezetnek."

Jelentésében azt ajánlja, hogy a pénzügyminiszterium és a munkaügyi miniszterium közösen olyan költségvetést dolgozzon ki, amelynek alapján az Ellis Island kórházak számát szaporítani lehet s általában tökéletesíteni lehet majd Ellis Island hiányos berendezését és felszerelését.

Wadsworth azt is ajánlja, hogy ezer dollártól kétezer dollárig terjedő pénzbírsággal sújtsák azokat a hajótársaságokat, amelyeknek hajóján — a törvény ellenére — beteg, tehetetlen vagy fröstségi tünetekkel terhel utasokat szállítanak az Egyesült Államokba.

Általános beadványokról engedély meg, hogy naponta párta szálljanak Ellis Islandra — mondja a pénzügyminiszterhelyettes a többi között — a ezek közül, körülbelül hatszázat részesülnek megfelelő alapos orvosi vizsgálatban. Már ritkább eset, hogy ezt az alapos orvosi vizsgálatot nyolcszáz bevándorló kapja.

Külön orvosok kezelik a nőket és külön orvosok a férfiakat. Ellis Islandon erre a célra öt nőorvos teljesít szolgálatot. A maradék ezerkötőszáz, ezer negyvenhárom bevándorlót akkor vizsgálják meg, amikor a váróteremből kilépnek. Ez természetesen nem lehet körültekintő, aminek következtül meg kellene állni az aránylag kis számú orvosok részére külön termetek kellenének biztosítani, mint amelyekkel jelenleg rendelkeznek.

AKI A BECSÜLETESÉG ÉS SZERÉNYSÉG ÉLŐ SZOBRA

Egy nő, aki ridikült talál, amelyben 3400 dollár van, visszavisi a tulajdonoshoz és — nem fogad el semmiféle jutalmat ezért!

ASTORIA, szept. 21. — Ma délután egy fiatal és csinos hölgy két világrekordot állított fel Astoriában. Az egyiket a becsületességében, a másikat a szerénységében.

Az első rekordot azáltal érte el, hogy visszazármatott egy ridikült, amelyben 3400 dollár készpénz volt a tulajdonosának. A másodikikat pedig azzal, hogy ezért a mesébe illő szíveségért nem fogadott el semmiféle jutalmat!

A Seyenth Ave. 490. számú házában lakó Mrs. Howard Pelps jr. a kora délután folyamán bent járt a belvárosban, bevásárolni. Végigjárt egy csomag üzletet. Aztán hazament. Mikor hazatért, észrevette, hogy a 3400 dollárt tartalmazó ridikült valahol elhagyta. Már éppen a telefonhoz akart menni, hogy a rendőrséget értesítse, mikor eszengették. Ő ma-

A LIGA JOGKÖRÉT A HÁGAI VILÁGBÍRÓSÁG SZABJA MEG

A liga elhatározta, hogy az olasz-görög válsághoz hasonló esetekben való illetékességét a világbírósággal állapítja meg. — Olaszország ismét kilépéssel fenyegette meg a ligát.

GENE, szept. 21. — A nemzetek ligájának tanácsa tegnap viharos lefolyású titkos ülést tartott, amelyen Salandra elnök megbízott azzal fenyegetőzött, hogy elhagyja az üléstermet s egyszerűen bejelenti Olaszország kilépését is ebből a testületből. A tanács végül is elhatározta, hogy két hónapon belül a hágái világbíróság elé terjeszti a következő kérdéseket, amelyeket lényegükben az olasz-görög válság vetett fel.

Milyen mértékig felelős egy állam a területén elkövetett büncselekményekért? Mennyiben illetékes a liga egyéni állapot elfoglalására olyan vitákban, amelyeknek rendezését már valamilyen más testület, mint például a nagy-követek tanácsa kezdte meg.

Mennyiben van joga a ligának tartós államoknál kényszerítő rendszabályokat fogantatni más államokkal szemben a vajon ez teljes egészében nem a liga előjoga-e? A liga alkotmánya milyen kérdések megoldását zárja ki a liga illetékességi köréből?

A nemzetek becsületét és méltóságát érintő kérdések vajon nem tartoznak-e a liga illetékességi körébe? Milyen mértékben jogosultak az egyes államok területi biztosításokat lefoglalni a maguk számára?

Salandra részleges győzelme.

A legközelebbi néhány napon belül a tanács jogi szakértőinek segítségével pontosan meg fogja szövegezni ezeket a kérdéseket. A szövegezés lehetőleg olyan lesz, hogy közvetlen módon ne említsse fel Olaszországot korfui katonai lépését.

Salandra heves vita után részleges győzelmet aratott Lord Robert Cecil álláspontja felett. Lord Robert Cecil erősen kizsákdolított Salandra keddi beszédének nyílt ülése való megvitására. A spanyol és a francia megbízottak unszólására azonban a tanács végül is beleegyezett abba, hogy a vitát zárt ülés keretében tartásák meg.

Salandra ugyanis Rómából olyan értelmű utasítást kapott, hogy hagyja el az ülést, mert, ha az angol megbízott beszédét nyílt ülése mondja el. A fenyegetés mellett Lord Robert Cecil több oldalról arra figyelmeztetett, hogyha ragaszkodik az Olaszország körül kerekedett nézeteltérés nyilvános szelöléséhez s mintegy nyilvános cenzúrát gyakorol az olasz diktátor eljárása felett, Mussolini állása súlyosan megrendülne, bukása esetén pedig az olasz belpolti.

MEGGYILKOLT SZÉP ASSZONY

Los Angelesben borzalmas kegyetlenséggel meggyilkoltak egy kabaret szépséget.

LOS ANGELES, Cal., szept. 21. — A huszoneg esztendő Mrs. James Cass, másnéven Mrs. Ethel Williamst, egy híres los angelesi kabaret szépséget, esütörtökön este holtan találták meg a rendőrök az apartment-jében. Az asszony hullája teljesen meztelenül feküdt az ágyon. A feje ugyazólván teljesen meg volt zuvva. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy halálát valami tónpa tárggyal okozták s a detektívek rövid keresés után rátaláltak egy hatalmas kalapácsra, amelyről kétségeltlenül megállapították a gyilkosság eszközeit. A fürdőszobában vért nyomatok találtak, amiből a hatóság emberei arra következtettek, hogy a gyilkosság után a tettes gondosan megmosta a kezét és a ruháját. A kalapácsot nem voltak vérvonok.

HALALRA ÍTELÉK A VONATRÁBLÓ BANDITÁKAT

MEXICO CITY, szept. 21. — A bíróság halálra ítélte ötöt azok közül a banditák közül, akik kirabolták 1921 okt. 22-én a laredoi vonatot. A banda többi tagja hosszú börtönbüntetést kapott.

OKTÓBER 20-IG

elhelyezett bankbetétek október 1-től kamatoznak. Jelenlegi befektetési tervük **\$320,000.00** A bankbetétek folyton emelkednek, mert elősorban betétek feltételén biztonságban van, másodszorban a kégyelem szempontjából, mintán reggel 9-től este 8-ig, hétfőn napokon este 9-ig rendelkezhetik betéteiket. Dollárfizetések, pénzküldések, csekkszámlák, hajógyekek, kölcsönök, kihozzalás és óhaszn ügyek pontos és juttányos elintézés. **SCHWABACH BANKHÁZ** 1345-1. AVENUE, 79. utca sarkán, NEW YORK.

A "NEMET GYÓGY-INTÉZET"

Orvosi Tanácsadója. Felhívjuk olvasóink figyelmét a Nemet Gyógyintézet által kibocsátott immár negyedik kiadást nyert "Élet-mentés" című könyvre, mely egész ségi szempontból gazdag a életbevágó gyakorlati fogva utóbb a kurzusok megfigyelésére a tudomány szerinti a magyarság körében általános kiképzést nyújt. Az intézet nagy gondot fordított arra, hogy az olvasó talájon benne minden, ami az egészség megőrzésére vonatkozik a miképpen nyerve orvosi tanácsot minden gyógyítható baj ellen olyan beteg, aki lelkiismeretes tanácsot keres. Az "Életmentés" ma már majdnem minden magyar háztartásban található. A Nemet Gyógyintézet székhelye 684 Union Ave., New York Bronx. A könyv ott megrendelhető. 222

TIZENKÉT EMBERT MENTETT MEG.

CHICAGO, szept. 21. Elbridge H. Curran rendőr felszaladt egy égő ház lángoló lépcsőzetére az emeletre s kimentett egy lakásból nyolc gyermeket, két asszonyt és két férfit, majd felverte a ház többi alvó lakóit.

JÓ DOLGUK-VAN A MACKEREL HALASZOKNAK.

BOSTON, szept. 21. Az idén olyan sok a mackerelel, hogy a halászok ámulva látják a nagy fogásokat. Tegnap 974,000 fontot hoztak negyvenhárom halászhajó a bostoni kikötőbe. Ennyit még sohasem fogtak egy nap alatt.

UNCLE SAMNEK KITÜNŐEK A JÖVEDELMI FORRÁSAI

Az elmúlt tíz hét jövedelme összehasonlítva a múlt esztendővel, emelkedést mutat. — A pénzügyminiszterium jelentése a befoly adókról.

WASHINGTON, szept. 21. — Mégis csak jó üzleti vállalkozás Uncle Sam országa. Ezt az esztendőt első tíz hetében, azaz szeptember tizenötödikéig a szövetségi kormány negyvenkét millió dollárral csökkentette kiadásait, ellenben a jövedelmét 29 millió dollárral fokozta.

Az Egyesült Államok kormányának egyike ama keveseknek a földkerekségen, amely jövedelmének megfelelően költ. A pénzügyminiszterium nyilatkozata kétségeltlenül kellemes muzsika azoknak a fülében, akik az adók csökkentését várják a jövő esztendőben, mert hiszen a fenti nyilatkozatból kiderül, hogy a kormány jövedelme mindenképpen kielégítő.

A fiskális esztendő első tíz hetében az összes kormányzati adminisztrációra 518,704,000 dollárba került, ezzel szemben a múlt esztendőben hasonló időtartam alatt 561,400,000 dollárral rugtak a kiadások. A múlt esztendőben ugyancsak ennyi időtartam alatt a kormány jövedelme 550,468,000 dollárt tett ki, míg idén 579,692,000 dollárt.

JÓL BANNAK A RAB AMERIKAIÁKKAL.

PARIS, szept. 21. Hooven Griffith hamiltoni (O.) és Roger Sperber párizsi fiatalemberekkel, akik a hajoraszólti Vurzburgban vannak fogságban (Cleveland Bergdoll amerikai milliommós katonaszökevény elrablásának megkísérlése miatt, igen jól bannak a fogházban. Ezt a hírt hozta Sperger nővére, Mrs. Goldbaum, aki meglátogatta a fogházban a két foglyot, Mrs. Goldbaum szerint a németek is igyekeznek már megszabadulni Bergdoltól, mert sok bajt okoz nekik.

A BETHLEHEM CO.-T PERELIK

Nézeteltérések a szövetségi hajózási tanács és a Bethlehem Steel Co. között. — WASHINGTON, szept. 21. — A hajózási tanács és a Bethlehem Steel Co. között nézeteltérések merültek fel. A nézeteltérések meg háborus megbízásokra vezethetők vissza, amikor a hajózási tanács — a szerződéssel ellentétben — két millió 500 ezer dollárral többet fizetett a Bethlehem Steel Companynak, mint amennyit fizetnie kellett volna.

6000 DOLLART RABOLT HARMON MERESZ BANDITA.

NEW YORK, szept. 21. Fred Rauchnak, a First National Bank of Brooklyn küldőnek, aki a gyártelepre a munkások fizetését szokta szállítani, utját állították meg, hogy Mrs. Cass három bandita és miután állkaposon lötték, elrabolták tőle 7600 dollárt. Zaakmannyukkal együtt menekültek el a jómádaya valámibe.

RÖNDÖLET!

Adatik tudtára jelen röndölet által mindazon egyéneknek, kiket illet, hogy Magyarország Lepénd község érdemlegős bírāja én magam

GÖRE GÁBOR BIRÓ UR

ögyéni akcióim teljes felelőségének tudatában **Martsa** lyányommal **szeptembor hó 30-án**, vasárnap d. u. 2 óra 15 perckor községükbe érkeznek tapasztalatnyom gyarapításának erányában.

Evégből is kifolyólag elröndölöm ez erántam érdeklődők szívélös möjelenéseit a

Masonic Temple Heliségében

3515 EUCLID AVE., A 35. UTCA SARKÁN,

ahun is a legujabb eresztési salyát szöcskömbök a színvallásra föllágni, hogy a méjőn tisztölt jelen lévők előtt beszámolhassak az ögyéni integrátosm tíz évi hallgatásra ítelt ratifikációjáról. Kisértembe lesznek **KATSA** a tzigány, **ÖZV. LOCSIKNE** asszony született **MADZAG KATYI**, ez egy jóképi műnyeeske (ögye meg a fene), **SÖRET ANDRIS** szögallegény. No mög a **DURBINTS** a sógor.

Lösz nagyon sok ének és tánc, mindenki ott lögyék. Az éneklési számokat a hírneves szögorantrész

Kurucz Jancsi fogja kisérni.

A biletár árak: 85c, \$1.10, \$1.65, \$2.20

BILSTAT ELORE LEHOT VALTANI: a színházi iródban, Telephone: Cedar 622. Szabadsg east sidei főútróda, 8718 Buckeye Road, Bolgar Gyögyészár 8901 Buckeye Road, Gréner Gyögyészár, 8902 Buckeye Road, Gersényi Gyögyészár, 11601 Buckeye Road, Fischer Gyögyészár, E. 79th St. Mészáros gramophon üzlete, 8321 Woodland Ave. A WEST SIRO DEON: Krejci Fehér Kereszt Gyögyészár, Lorain és West 26th St. sarkán, Megváltó Gyögyészár, 2017 W. 55th St. Kocsányi borbélyüzlete, Lorain Ave., Nyerges Szilárd real estate üzlete, W. 25th St.

Göre Gábor, bíró ur, s. k.

VIDÉKI ELŐADÁSOK:

AKRON: Szeptember hó 30. vasárnap este 8 órakor az **ARMORY HALLBAN**, S. High St. LORAIN: Október hó 1-én, hétfőn este az **ANDORKA HALLBAN**. YOUNGSTOWN: Október hó 2-án, kedden este **KOSUTH HALLBAN**. ALLIANCE: Október hó 3-án, szerdán este a **NEMET HALLBAN**. PITTSBURGH: Október hó 4-én csütörtökön este a **MOOSE TEMPLE**-ben, 630 Penn Ave. DUQUENNE: Október hó 5-én, péntek este a **CARNEGIE LIBRARY** színház-teremben. SPRINGDALE: Október hó 6-án, szombat este a **MAGYAR HÁZBAN**.

7600 DOLLART RABOLT HARMON MERESZ BANDITA.

NEW YORK, szept. 21. Fred Rauchnak, a First National Bank of Brooklyn küldőnek, aki a gyártelepre a munkások fizetését szokta szállítani, utját állították meg, hogy Mrs. Cass három bandita és miután állkaposon lötték, elrabolták tőle 7600 dollárt. Zaakmannyukkal együtt menekültek el a jómádaya valámibe.

KÁVÉHAZI ÉNEKESNŐ GYANUS HALALESETE.

LOS ANGELES, Cal., szept. 21. — Mrs. Ethel Cass kávéházi énekesnő holtan találták egy szálloda bezárt szobájában. Megfését szokta szállítani, utját állították meg, hogy Mrs. Cass három bandita és miután állkaposon lötték, elrabolták tőle 7600 dollárt. Zaakmannyukkal együtt menekültek el a jómádaya valámibe.

Megérkeztek!

FLEISCHER TESTVÉREK ZENEHÁZA 2846 LORAIN AVE., CLEVELAND, O.

LÁR... LAOSONTARE... NINCSEN... Bank elnök... OS PATIKA... REGALIA COMPANY... árfolyama... egyorszában... ANKHÁZA... PRÉSELÜNK... IJÓT... beérte... UCTS CO... ant mögött... Cleveland, O. üzleti célra.

MAGYAROK AMERIKÁBAN

BUDAPESTEN ÉLI VILÁGÁT A KERN CÉG SIKKASZTOJA

Vashegyi György és vele szökött "neje" a magyar fővárosban milliárdosokká váltak.

NEM ADJAK KI ÖKET.

A detroiti rendőrség nyomozásának meglepő eredménye.

DETROIT, MICH. — A Szabadság olvasói emlékezni fognak arra a vakmerő sikkasztásra, amit a detroiti Ernst Kern Company department storejében magánfőnöknek alkalmazott Vashegyi György tavaly november 21-én elkövetett, amikor a bankba szállítási végett rebi-zított huszonezer dollárral meg-szökött.

Vashegyi György kérekerítésére az a bankárkerítés, mely érte az óvadékok letétele minden intézkedést megtagadta. A nyomozást megkönnyítette, hogy egy-idejűleg tünt el vele Detroitból Vashegyi kedvese, Mac Ginie amerikai leány is, akinek különös ismertetőjelei voltak: a bár az Egyesült Államok területén már nem tudtak rájuk találni, a detroiti rendőrség most arról kapott értesítést a Bond company detektívjeitől, hogy Vashegyit megtalálták. Magyarországon amint azt előre gyanították Vashegyi még nem tudja, hogy holletté felejtették, s személynazonosságát kétségben fellé megállapították már. De ha meg is tudja, ez nem okoz neki nyugtalanságot, mert jól tudja, hogy Magyarországon az Amerika kö-zött nincs külön szerződés a sikkasztók és más gonosztevők közt. Vashegyi György, a kisfizetésű volt privátdetektív nagy ur most Budapesten a jelentős sze-

AZ AMERIKAI MAGYAR REFORMATUS EGYESÜLET VEZÉRTESÜLETÉNEK GYÜLESE.

LIGONIER, PA. — Az amerikai magyar ref. egyesület vezetéstülete szerdán, szept. 19-én gyülekezett össze Ligonierben, az érsházban, hogy az elmúlt esztendő munkálkodását átvizsgálja és előkészítse azt a nagy gyűlést, amely hétfőn, szept. 24-ikén fogja megkezdeni munkálkodását. A vezetéstület örömmel állapítja meg, hogy az elmúlt esztendő szintén egyike volt azoknak az áldott esztendőeknek, amelyek az egyesület fejlődésében szinte páratlanul állnak és a nagy gyűlés elől olyan érdeklési és anyagi feladatoknak a kényét terjeszteti elő, amint még egyetlen vezetéstület sem terjesztett.

EGYLETI JUBILEUM.

PERTH AMBOY, N. Y. — A Szent Erzsébet római és görög katolikus Négyelet október 21-én tartja meg alakulásának tíz éves jubileumát. Az ünnepre készülő egyesület tisztikara és tagjai minden alkalommal részt vettek a többi perth amboyi magyar egyesület ünnepélyein, viszonzásul most Perth Amboyt és vidékét összes magyar egyesületi tagjai ragadják meg az alkalmat az ünnepi egyesületi rendezvényük és megbecsülésük kifejezésére.

ÉRTESÍTÉS.

AVELLA, PA. — Hittestvéreinket lelkijátszatori szeretettel értesítjük, hogy október 7-én, reggel pontosan fél 9 órakor az úrbori hálaadó áldozásához meglesszük számunkra terítve az Ur szent asztalát a First Presb. templomban. Nagyon örvendünk, ha ez alkalommal megismerkedhünk az összes avellai hittestvérekkel és továbbá egyházi szerveződeszkünk dolgait megbeszélhetjük.

ÉRTESÍTÉS.

Tudatjuk olvasóinkat, hogy nyugtornú iródnak vesztője. DR. BOGNAR ISTVÁN ur a közeli napokban Ashtabula, Conneaut és Erie városokban lakó előfizetőinket meg fogja látogatni, hogy lapunkra előfizetéseket kollektálják. Kérjük a fenti városok magyarországi képviselőit munkájukban támogatni szíveskedjenek.

ÉRTESÍTÉS.

Tudatjuk olvasóinkat, hogy nyugtornú iródnak vesztője. DR. BOGNAR ISTVÁN ur a közeli napokban Ashtabula, Conneaut és Erie városokban lakó előfizetőinket meg fogja látogatni, hogy lapunkra előfizetéseket kollektálják. Kérjük a fenti városok magyarországi képviselőit munkájukban támogatni szíveskedjenek.

ÉRTESÍTÉS.

Tudatjuk olvasóinkat, hogy nyugtornú iródnak vesztője. DR. BOGNAR ISTVÁN ur a közeli napokban Ashtabula, Conneaut és Erie városokban lakó előfizetőinket meg fogja látogatni, hogy lapunkra előfizetéseket kollektálják. Kérjük a fenti városok magyarországi képviselőit munkájukban támogatni szíveskedjenek.

ÉRTESÍTÉS.

Tudatjuk olvasóinkat, hogy nyugtornú iródnak vesztője. DR. BOGNAR ISTVÁN ur a közeli napokban Ashtabula, Conneaut és Erie városokban lakó előfizetőinket meg fogja látogatni, hogy lapunkra előfizetéseket kollektálják. Kérjük a fenti városok magyarországi képviselőit munkájukban támogatni szíveskedjenek.

AZ INTERNATIONAL INSTITUTE MAGYAR TISZTVISE-LOJE.

AKRON, O. — Az International Institute magyar osztályának vezetéstülete Novák Erzsébet tanítóné vezetésével, 1909-ben jött ki a Vermont államban lakó szüleivel Amerikába. Ez előtt két évvel szerette meg tanítóné önkéntes Middleburyban, Vt. a szöta az ottani High Schoolban tanított ahol néhány hónapon át igazgatója volt a városi Női Athletika Klubnak.

ELFOGOTT GYUJTOGATÓNAK KIGYULLADT A CEL-LAJA.

Koskó István került gyanuba, de szabadon bocsájtották.

WARSAW, IND. — Koskó István gyujtogatás gyanuja alatt letartóztatott, s a megyei bírónak kezelt vizsgálat tartamára. Csak szülői támogatással szabadult meg.

WARSAW, IND. — Koskó István gyujtogatás gyanuja alatt letartóztatott, s a megyei bírónak kezelt vizsgálat tartamára. Csak szülői támogatással szabadult meg.

WARSAW, IND. — Koskó István gyujtogatás gyanuja alatt letartóztatott, s a megyei bírónak kezelt vizsgálat tartamára. Csak szülői támogatással szabadult meg.

WARSAW, IND. — Koskó István gyujtogatás gyanuja alatt letartóztatott, s a megyei bírónak kezelt vizsgálat tartamára. Csak szülői támogatással szabadult meg.

WARSAW, IND. — Koskó István gyujtogatás gyanuja alatt letartóztatott, s a megyei bírónak kezelt vizsgálat tartamára. Csak szülői támogatással szabadult meg.

WARSAW, IND. — Koskó István gyujtogatás gyanuja alatt letartóztatott, s a megyei bírónak kezelt vizsgálat tartamára. Csak szülői támogatással szabadult meg.

WARSAW, IND. — Koskó István gyujtogatás gyanuja alatt letartóztatott, s a megyei bírónak kezelt vizsgálat tartamára. Csak szülői támogatással szabadult meg.

WARSAW, IND. — Koskó István gyujtogatás gyanuja alatt letartóztatott, s a megyei bírónak kezelt vizsgálat tartamára. Csak szülői támogatással szabadult meg.

WARSAW, IND. — Koskó István gyujtogatás gyanuja alatt letartóztatott, s a megyei bírónak kezelt vizsgálat tartamára. Csak szülői támogatással szabadult meg.

WARSAW, IND. — Koskó István gyujtogatás gyanuja alatt letartóztatott, s a megyei bírónak kezelt vizsgálat tartamára. Csak szülői támogatással szabadult meg.

WARSAW, IND. — Koskó István gyujtogatás gyanuja alatt letartóztatott, s a megyei bírónak kezelt vizsgálat tartamára. Csak szülői támogatással szabadult meg.

WARSAW, IND. — Koskó István gyujtogatás gyanuja alatt letartóztatott, s a megyei bírónak kezelt vizsgálat tartamára. Csak szülői támogatással szabadult meg.

WARSAW, IND. — Koskó István gyujtogatás gyanuja alatt letartóztatott, s a megyei bírónak kezelt vizsgálat tartamára. Csak szülői támogatással szabadult meg.

WARSAW, IND. — Koskó István gyujtogatás gyanuja alatt letartóztatott, s a megyei bírónak kezelt vizsgálat tartamára. Csak szülői támogatással szabadult meg.

WARSAW, IND. — Koskó István gyujtogatás gyanuja alatt letartóztatott, s a megyei bírónak kezelt vizsgálat tartamára. Csak szülői támogatással szabadult meg.

WARSAW, IND. — Koskó István gyujtogatás gyanuja alatt letartóztatott, s a megyei bírónak kezelt vizsgálat tartamára. Csak szülői támogatással szabadult meg.

WARSAW, IND. — Koskó István gyujtogatás gyanuja alatt letartóztatott, s a megyei bírónak kezelt vizsgálat tartamára. Csak szülői támogatással szabadult meg.

WARSAW, IND. — Koskó István gyujtogatás gyanuja alatt letartóztatott, s a megyei bírónak kezelt vizsgálat tartamára. Csak szülői támogatással szabadult meg.

WARSAW, IND. — Koskó István gyujtogatás gyanuja alatt letartóztatott, s a megyei bírónak kezelt vizsgálat tartamára. Csak szülői támogatással szabadult meg.

WARSAW, IND. — Koskó István gyujtogatás gyanuja alatt letartóztatott, s a megyei bírónak kezelt vizsgálat tartamára. Csak szülői támogatással szabadult meg.

UTBAN A HARVARD COLLEGE FELE

Egyetlen magyar fiu van a híres kollegiumban.

Peesok Béla, a 2780 E. 79th streeten lakó Peesok Pál közismert üzletember, a Clevelandi Első Ref. Egyház főgondnokának húsz éves fia, ma utazott vissza a Massachusetts államban levő Cambridge-be, hogy ott Amerika legnépesebb egyetemének, a Harvard University kollegiumában folytassa tanulmányait.

ÉRTESÍTÉS.

Tudatjuk olvasóinkat, hogy nyugtornú iródnak vesztője. DR. BOGNAR ISTVÁN ur a közeli napokban Ashtabula, Conneaut és Erie városokban lakó előfizetőinket meg fogja látogatni, hogy lapunkra előfizetéseket kollektálják. Kérjük a fenti városok magyarországi képviselőit munkájukban támogatni szíveskedjenek.

ÉRTESÍTÉS.

Tudatjuk olvasóinkat, hogy nyugtornú iródnak vesztője. DR. BOGNAR ISTVÁN ur a közeli napokban Ashtabula, Conneaut és Erie városokban lakó előfizetőinket meg fogja látogatni, hogy lapunkra előfizetéseket kollektálják. Kérjük a fenti városok magyarországi képviselőit munkájukban támogatni szíveskedjenek.

ÉRTESÍTÉS.

Tudatjuk olvasóinkat, hogy nyugtornú iródnak vesztője. DR. BOGNAR ISTVÁN ur a közeli napokban Ashtabula, Conneaut és Erie városokban lakó előfizetőinket meg fogja látogatni, hogy lapunkra előfizetéseket kollektálják. Kérjük a fenti városok magyarországi képviselőit munkájukban támogatni szíveskedjenek.

ÉRTESÍTÉS.

Tudatjuk olvasóinkat, hogy nyugtornú iródnak vesztője. DR. BOGNAR ISTVÁN ur a közeli napokban Ashtabula, Conneaut és Erie városokban lakó előfizetőinket meg fogja látogatni, hogy lapunkra előfizetéseket kollektálják. Kérjük a fenti városok magyarországi képviselőit munkájukban támogatni szíveskedjenek.

ÉRTESÍTÉS.

Tudatjuk olvasóinkat, hogy nyugtornú iródnak vesztője. DR. BOGNAR ISTVÁN ur a közeli napokban Ashtabula, Conneaut és Erie városokban lakó előfizetőinket meg fogja látogatni, hogy lapunkra előfizetéseket kollektálják. Kérjük a fenti városok magyarországi képviselőit munkájukban támogatni szíveskedjenek.

ÉRTESÍTÉS.

Tudatjuk olvasóinkat, hogy nyugtornú iródnak vesztője. DR. BOGNAR ISTVÁN ur a közeli napokban Ashtabula, Conneaut és Erie városokban lakó előfizetőinket meg fogja látogatni, hogy lapunkra előfizetéseket kollektálják. Kérjük a fenti városok magyarországi képviselőit munkájukban támogatni szíveskedjenek.

ÉRTESÍTÉS.

Tudatjuk olvasóinkat, hogy nyugtornú iródnak vesztője. DR. BOGNAR ISTVÁN ur a közeli napokban Ashtabula, Conneaut és Erie városokban lakó előfizetőinket meg fogja látogatni, hogy lapunkra előfizetéseket kollektálják. Kérjük a fenti városok magyarországi képviselőit munkájukban támogatni szíveskedjenek.

PÉNZKÜLDŐ ÉS HAJÓJEGY

IRODA

Mindenemű kölcsönözni és használni lehet. Kérjük a magyarországi szíveskedő pártfogást. PENNY KOLDOK a világ minden részében. HAJÓJEGYET szíveskedő minden részben. AFFIDAVITOT, CONEULI LEVELET hitelesen kiállított. KAZAI GYÖKERT elvágás. LEVELEKRE szíveskedő válaszolunk. Házak, telkek, üzletek, farmok vételét és eladását Real Estate osztályunk szakértelemmel és gyakorlati vígél. Forgalom hozamát bizalmasan és nem fog csalni.

PÁL IMRE

legnagyobb hajójegy, pénzküldő és Real Estate irodája 917 BUCKEYE ROAD, CLEVELAND, O.

ÉRTESÍTÉS

Tudatjuk olvasóinkat, hogy nyugtornú iródnak vesztője. DR. BOGNAR ISTVÁN ur a közeli napokban Ashtabula, Conneaut és Erie városokban lakó előfizetőinket meg fogja látogatni, hogy lapunkra előfizetéseket kollektálják. Kérjük a fenti városok magyarországi képviselőit munkájukban támogatni szíveskedjenek.

ÉRTESÍTÉS.

Tudatjuk olvasóinkat, hogy nyugtornú iródnak vesztője. DR. BOGNAR ISTVÁN ur a közeli napokban Ashtabula, Conneaut és Erie városokban lakó előfizetőinket meg fogja látogatni, hogy lapunkra előfizetéseket kollektálják. Kérjük a fenti városok magyarországi képviselőit munkájukban támogatni szíveskedjenek.

ÉRTESÍTÉS.

Tudatjuk olvasóinkat, hogy nyugtornú iródnak vesztője. DR. BOGNAR ISTVÁN ur a közeli napokban Ashtabula, Conneaut és Erie városokban lakó előfizetőinket meg fogja látogatni, hogy lapunkra előfizetéseket kollektálják. Kérjük a fenti városok magyarországi képviselőit munkájukban támogatni szíveskedjenek.

ÉRTESÍTÉS.

Tudatjuk olvasóinkat, hogy nyugtornú iródnak vesztője. DR. BOGNAR ISTVÁN ur a közeli napokban Ashtabula, Conneaut és Erie városokban lakó előfizetőinket meg fogja látogatni, hogy lapunkra előfizetéseket kollektálják. Kérjük a fenti városok magyarországi képviselőit munkájukban támogatni szíveskedjenek.

ÉRTESÍTÉS.

Tudatjuk olvasóinkat, hogy nyugtornú iródnak vesztője. DR. BOGNAR ISTVÁN ur a közeli napokban Ashtabula, Conneaut és Erie városokban lakó előfizetőinket meg fogja látogatni, hogy lapunkra előfizetéseket kollektálják. Kérjük a fenti városok magyarországi képviselőit munkájukban támogatni szíveskedjenek.

ÉRTESÍTÉS.

Tudatjuk olvasóinkat, hogy nyugtornú iródnak vesztője. DR. BOGNAR ISTVÁN ur a közeli napokban Ashtabula, Conneaut és Erie városokban lakó előfizetőinket meg fogja látogatni, hogy lapunkra előfizetéseket kollektálják. Kérjük a fenti városok magyarországi képviselőit munkájukban támogatni szíveskedjenek.

A MAYERLINGI DRÁMA

Rudolf trónörökös és Vetsera bárókisasszony tragikus szerelme

Történelmi regény a közelmúltból. A Szabadság részére KIZÁBÓLAGOS közlési joggal IRTA: SZEKULIA JENŐ.

De a Svehát csak a meleg nyáridőben ennyire szelid. Éőlvadások megduzzad a medre s a hegyek haragos óvadó hava azon ömlik keresztül. riasztó és kísérteties zággással, hogy lenn a szelies réten, mint karcsu és kecses folyóvíz suhanjon tova, amely nyájasan tükrözi vissza mosolygó égbolt festői és áhítatos kéket szímet.

A falusiak imádkozni abba az alacsony kápolnába járnak, amely a zöld domboldalon fehérik. Valamikor csodátozó helynek tartották, és százával zarándokoltak ide a népek még messze vidékről is. De hatalmas és szent hirtelen elenyészett a századok során. Most már csak néhány jámbor falusi hívő keresi fel.

De aki szeret gyalogni, az elzarándokol a heiligenkreuzi kolostorba. Nincsen is olyan messze. Egy órai séta, a vadvirágos réten keresztül. S milyen szépen miséznek azok a ciszterci papok, de milyen szépen! Öröm és gyönyörűség őket hallgatni. S az orgonájuk is olyan gyönyörűen szól. Mint a megdicsőülés hangja, harsán széles sippján Haydn isteni-szinfóniának menydörgése.

Maga Stefánia is meghatódotan jött el, az első vasárnap, amikor itt misét hallgatott. — Na imádkoztál legalább egy hétre valót! — támadt rája Rudolf tréfás övödésel. (A főherceg nem volt tulságos nagy barátja a papoknak. S ezt amennyire csak tehette elvezette is velük, ősei közül legjobban II. Józsefnek felvilágosodott és szabadon csapongó szellemét örökölte. De a papok is haragudtak rája. S ha csak szerét érhették, áskálódtak is ellene. Hiába, no, nem jó a papokkal kikezdeni.)

Boldog vagyok, hogy társaloghattam Istenemmel. — felelte a belga herceg, gyönyörű szemét áhítatosan sütvé le a vadász-szoba gyalult deszkapadlójára. — Remélem értem is imádkoztál? — Igen. Imádkoztam fenségedért is. A főherceg halvány homloka elborult. — Kár, hogy az isten nem ott van, ahova maguk elzarándokolnak. Nem a széles, hideg és festett boltívek alatt lakik.

— Hanem? — Ahol én keresem! — felelte a főherceg sötét tekintettel. A lackeni hatvány szeme gögösen és gyunosan villant meg. Azt akarta mondani: — De a korcsmában sem lakik az Isten. Ahol fenséged keresi.

De lenyelte a szót, hirtelen és ijedten. Tudta, hogy a férje mennyire érekeny és egyetlen szó gyilkos fullánkját néha hónapok múlva sem felejteli el. S most már két napja jóban vannak. Minek előlör kezdeni a haragot. Csak a szája szélén sapadt el hirtelen. — Istent mindenütt megtaláljuk, ahol őszinte bűnbánattal járunk a színe elé, mondotta most a főherceg engesztelő hangon, s lehajolt és szinte bocsánatkérően csókolta meg nejeinek homlokát, finom és fehér kezét.

Mert volt benne sok finomság is és megértés. S valami költői és lovagias szellem, amiért meghitt udvaroncái I. Miksa császárral szereték összehasonlítani. De ezen a reggelen a főherceg nagyon korán kelt föl. Alig pitymolt. Stefánia főhercegnő meg ágyban volt. Dacára, hogy koránkelt volt ő is, de most az orvosai is tanácsolták, hogy maradjon legalább reggel kilencig az ágyban, mert a sok pihenés csak használ az asszonyi szépségnek. Frissebbé és hamvasabbá varázsolja az arcórt. S most szép akart lenni, — nagyon szép, a meyerlingi nyárelőt úgy nézte csak, mint megújódást a régi megveszteték, amelyekre újra vissza kell hódítani férjének a szívét. Üzletös, asszonyi sejtelem azt sugta neki, hogy lélekben már nagyon elszakadtak egymástól. S még szerencsés, hogy Rudolf eddig nem találta őt, akit el tudna cserélni vele. Mert a szeretőket is beleértve, minden asszony között eddig ő volt mégis a legkülönb!

Ez megnyugtatta. De tele volt mégis gondnal és aggodalommal. Pedig milyen boldogok voltak egymással eleinte. Esküvőjére most is úgy emlékszik vissza, akár csak tegnap lett volna. Igaz, hogy nagyon fényes is volt. Amelynél különbet Bécs már nagyon régen nem látott. A házak ki voltak világítva, minden zászlódszobán uszott, majd minden helységben szólt a zene reggeli, s valamennyi lojális alattvaló kötelességének tartotta, hogy berugjon a sárga földig. Fehérruhás iskolásányok járták az utcát virágoktréttákkal a kezükben mintha megannyi apró nyoszolyánykák lettek volna. Amerre a nászmenet elvonult, szinte feketélt az ut, a százerekre menő tömegetől, — olyan volt az utca, mint a fodros és hullámos tenger, amely itt-ott virágos gallyakat hímbeil a habjain. A levegőt megzsákkeltette a moszarak durrongása és a tömeg harsány éljenzése is, amely néha tuharsozta az ágyuk szavát is.

— Milyen Rudolf! Milyen Stefánia! A mézesheketet Laxenburgban töltötték. Milyen szép is volt ott ebben a boldog és ódon kastélyban, ahol a park tündéri gesztenyefái minden reggel madárfüttyöltek voltak hangosak. Ugyanabban az ágyban háltak, amelyben a trónörökös megszületett. Azután Pestre mentek hogy a magyar főváros is ismerje meg a királyfi menyasszonyát. Azok a boldog napok ott Pesten! Gyönyörű májusi idő volt akkor is. Akár csak most. A Népszínházban Szép Donkát játszották, a Nemzetiben a Csongor és Tündét, melynek szöveg sorait a nagy Vörösmarty írta. (Folyt. köv.)

MAN LOYI... Bréma... New York

YORKBOL ESZTBE... New York City

GAZIONE... New York City

gerkezett!... nő

UJABB ÉS... ZÁMAI

KÖZÜL... HÁNY:

éretével... Hallgató.

isérte Sió Aladár... herceg.)

RAFOK ÉS LEME... székelt.

József... székelt.

székelt.

székelt.

székelt.

székelt.

székelt.

székelt.

székelt.

székelt.

székelt.

